

Ajankohtaista kuntataloudesta

Taloustorstai 22.3.2018

Sanna Lehtonen

Taloustorstai 22.3.2018

- klo 9:30 Ajankohtaiskatsaus / **Sanna Lehtonen**
klo 9:50 Julkisen talouden suunnitelma / **Minna Punakallio**
klo 10:10 Maakunta- ja sote-uudistuksen laskelmien päivitys 28.2.2018
Kuntaliiton Jakoavain -työkalu uuden kunnan talouden
ennakointiin / **Mikko Mehtonen** (yht. max. 30 min)
TAUKO
klo 10:50 Talousraportointi uudistuu / **Minnamaria Korhonen**
klo 11:10 Verotuksen ajankohtaiskatsaus / **Jukka Hakola**
klo 11:30 Kuntatalouden edunvalvonta muutoksessa / **Henrik Rainio**

Kirjoita viestisi
kommenttilaatikkoon
lähetyksen aikana

Myös toiveita
käsiteltäviksi
aiheiksi, kiitos!

Anna palautetta
sisältöön, aikatauluun,
tekniikkaan, luennoitsijoihin
ym. liittyen

Ajankohtaista

- VTV 27.3.2018 (Dnro 121/51/2017)
”Kuntatalouden ohjaus”
- Kysely kunnille touko-kesäkuussa 2018:
 - » Kilpailukyky sopimus
 - » Varhaiskasvatusmaksujen alennus
 - » Maakunta- ja sote-uudistuksen muutuskustannukset
- Kuntaliiton uusi tuote, syksy 2018:
Kunnan terveystarkastus

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

Kysely 5/2017			
	Kuntakyselyn arvio säästöistä vuonna 2018	Hallituksen tavoite säästöiksi 2018	Tavoite toteutunut, %
Sosiaali- ja terveystoimen asiakasmaksut	105	150	70 %
Vuosityöajan pidentäminen, kiky	60	190	32 %
Subjektivisen päivähoidon rajaaminen	10	41	24 %
Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus	10	54	19 %
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	5	20	25 %
Omais- ja perhehoidon kehittäminen ja kalliimman laitoshoidon korvautuminen	30	135	22 %
Alueellisen erikoissairaanhoidon keskittäminen	0	175	0 %
YHTEENSÄ	220	765	29 %

- 5 - Erinomainen
- 4 - Hyvä
- 3 - Keskitaso
- 2 - Huolenaihe
- 1 - Hälyyttävä

Kunnat on jaettu jokaisen muuttujan arvon mukaan viiteen luokkaan. Vain manner-suomen kunnat.

Jokaisen muuttujan muutos on kuvattu nuolella. Vihreä tarkoittaa, että arvo on parantunut (ei välttämättä noussut, riippuen muuttujasta).

Joillakin muuttujilla muutos on katsottu sijoituksen muutoksena, muut absoluuttisen arvon muutoksena.

Kokonaisarvosana on annettu keskiarvona aihealueen muuttujista.

MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUS

suomeksi på svenska in English viittomakielellä
davvisámegillii anarâškielân nuorttsää'mkïölle

Alueuudistus.fi

Ajankohtaista ▼ Yleisesittely ▼ Maakunnat ▼ Sote-palvelut ▼ Muut palvelut ▼ Valmistelu ja muutostuki ▼ Yhteystiedot ▼

Alueuudistus / fi / Ajankohtaista / Artikkelit / Päivitetyt laskelmat maakunta- ja sote-uudistuksen kuntatalousvaikutuksista sekä maakuntien rahoituksesta julkaistu

Ajankohtaista

Tiedotteet ja uutiset

Muutoksessa-blogi

Uutiskirjeet

Tilaa aineistoja

Hyvät käytännöt

Videot

Tapahtumat

Maakuntavierailut

Päivitetyt laskelmat maakunta- ja sote-uudistuksen kuntatalousvaikutuksista sekä maakuntien rahoituksesta julkaistu

FI | SV

28.2.2018

Valtiovarainministeriö 28.2.2018 16.34

TIEDOTE

Valtiovarainministeriö on valmistellut päivitetyt laskelmat maakunta- ja sote-uudistuksen kuntatalousvaikutuksista sekä maakuntien rahoituksesta. Laskelmia päivitetään uudistuksen edetessä.

Kunta- ja maakuntalaskelmat on tehty ensimmäistä kertaa vuoden 2019 tasolla siten, että niissä on huomioitu uudistuksen tulevan voimaan vuonna 2020. Laskelmissa käytetyt tiedot kunnista ja maakunnista perustuvat Tilastokeskuksen

Seuraava päivitys jo huhtikuussa 2018

Muistio 28.11.2017

Uusimaa 2019 -hanke / Markus Syrjänen

Rahoituksen riittävyyden riskit Uudenmaan maakunnassa

Uudenmaan maakunnassa tulee varautua heti ensimmäisenä toimintavuonna 200–400 milj. euron tuloksen alijäämäisyyteen. Paine kasvaa edelleen 20-luvun kuluessa. Ensimmäisinä vuosina paineen synnyttävät toiminnan toskustannukset, palvelujen ja palkkojen harmonisoinnit, den avaamisen kustannukset, joita ei ole huomioitu rahone syntyy pääasiallisesti tavoitteesta pienentää julkisen vuoden 2030 loppuun mennessä 3 miljardilla eurolla.

Esitetty paine itsessään ei tarkoita, että uudistus olisi k teeton vaan, että sen tavoiteltujen taloudellisten vaikutu liittyy lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä suuria riskejä.

Politiikka

Uudenmaan päättäjät vastustavat sote- ja maakuntauudistusta, puheenjohtaja varoitti jätti-irtisanomisista – ”Iso osa terveyskeskuksista joudutaan sulkemaan”

Kannanotossaan Uudenmaan maakuntavaltuusto toteaa, että se pitää esitettyä maakuntamallia ”vahingollisen se ei ota huomioon maan suurimman maakunnan ja pääkaupunkiseudun erityispiirteitä”.

Maakuntavaltuuston puheenjohtajan Mari Holopaisen (viiri) mukaan sote- ja maakuntauudistus sitoo Uudenmaan käsi samalla, kun väestön tarve terne kasvaa. (ovaa, sote-uudistus)

Paavo Taitinen HS

Julkaisu: 13.3.19.22, Päivitetty: 13.3.17.48

UUDENMAAN maakuntavaltuusto vastustaa sote- ja maakun Maakuntavaltuuston keskeinen Uudenmaan kuntavaltuust

Kaupunki | HS-analyysi

Ennennäkemätön vallankaappaus – hallituksen sote-uudistus veisi puolet Helsingin ja sen naapurien verotuloista ja tekisi niistä riippuvaisia valtiosta

Kaupunki

Vantaan kaupunginjohtaja pelkää, että jos sote- rahat eivät riitä, loput otetaan kunnilta – ”Niillä rahoilla rakennetaan päiväkodit ja koulut”

Jos sote-uudistus toisi mukanaan satojen miljoonien rahoitusvajeen, sitä ei Vantaan kaupunginjohtajan Ritva Viljasen mielestä pystyisi paikkaamaan edes leikkaamalla palveluista.

Luetuimmat

JUURI NYT

PÄIVÄ

VIIKKO

Mies tulee vastaanotolle ja valittaa

Jan Vapaavuori @Vapaavuori · 13

Maan suurimmat kaupungit ovat esi haitallisista vaikutuksista kaupunkien vakavuuden vuoksi kutsutaan kokoo vain sote- ja maakuntauudistus.

Helsinki
Helsingfors

Helsingin kaupunginvaltuusto pitää ylimääräisen k...

Helsingin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on päättänyt kutsua koolle kuntalain 94 §:n mukaisesti kaupunginvaltuuston ylimääräisen kokouksen 4.4. klo ... hel.fi

13

63

257

Kaupunkien aikakausi

Kaupunkitutkijoiden puheenvuoroja 2020-luvun kaupunkipolitiikasta

Helsinki
Symposium

Kaupunki

”Hallitusten uudistukset ovat ihmiselämästä vieraantunutta kompurointia” – Sote-uudistusta vastaan hyökkäävä Jan Vapaavuori tilasi pamfletin 28 kaupunkitutkijalta

Kuntien tilinpäätökset

Tilastokeskus

Kuntataloustilasto

Keskeisimpiä vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätöstiedot

Mutta tärkeitä myös talousarvion 2019 ja taloussuunnitelman 2020 tiedot (jotka tilastoidaan 1/2019)

MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUS

Siirtolaskelmat

mm. -11,71 %-yks.

Maakuntien valtionrahoitus

**Uuden kunnan
valtionosuus 2020→**

mm. muutosrajoitin €/as ja
kunnan tasapainon muutos,
max. +/-100 €/asukas

Kuntaliiton seminaari 16.4.2018 + tallenne:

Kuntataloustilaston tärkeys maakunta- ja sote-uudistuksessa

Koulutus on tarkoitettu kaikille kuntien taloustilastoinnin kanssa työskenteleville, esimerkiksi kuntien talousasiantuntijoille ja -suunnittelijoille, taloussihteereille, kirjanpitäjille, controllereille ja hallinto- ja talousjohdolle

PAIKKA

Kuntatalo, Helsinki + TALLENNE

AIKA

MA 16.4.2018 klo 12:30 / Tallenne viikolla 17

Tilaisuus on osallistujille maksuton.

Lisätietoja antavat:

- kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen, sanna.lehtonen@kuntaliitto.fi , p. 050 575 9090
- tutkimussihteeri Tuija Valkeinen, tuija.valkeinen@kuntaliitto.fi, p. 050 548 1440

24.-25.4.2018

FCG Talous- ja veroennustepäivät 2018

tiistai 24.4.

Päivän puheenjohtajana: pääekonomisti Minna Punakallio, Suomen Kuntaliitto

09.00 Ilmoittautuminen ja kahvi

09.30 Tilaisuuden avaus

09.35 Johdanto päivän teemoihin

09.45 Julkisen talouden suunnitelma 2019–2022 (valtiontalouden kehyspäätös)
budjettineuvos Jouko Narikka, valtiovarainministeriö

10.45 Kuntatalouden ennuste kehyskaudelle
pääekonomisti Minna Punakallio, Suomen Kuntaliitto

11.30 Lounas

12.30 Kehysriihen veroratkaisut
finanssineuvos Elina Pylkkänen, valtiovarainministeriö

13.30 Kahvi

14.00 Kuntien verotulopohja v. 2017 ja verokertymät v. 2018
ylitarkastaja Jyrki Einö, Verohallinto, veronkanto, ohjaus- ja kehittämisyksikkö

15.00 Verotuloennusteet 2018–2021 ja veroennustekihikko
kehittämispäällikkö Jukka Hakola, Suomen Kuntaliitto
asiantuntija Benjamin Strandberg, Suomen Kuntaliitto

16.30 Ensimmäisen päivän päätös

17.15– Verkostoitumista ja illallinen (ravintola Meripaviljonki)

keskiviikko 25.4.

Päivän puheenjohtajana: kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen, Suomen Kuntaliitto

9.00 Johdanto päivän teemoihin

9.15 Kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat 2019
kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen, Suomen Kuntaliitto

10.15 Maakunta- ja sote-uudistuksen talousasioiden ajankohtaiskatsaus

• Siirtolaskelmien tilanne

• Tasausmekanismit

• Sote-muutosrajoitin

kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen, Suomen Kuntaliitto
budjettijohtaja Markus Syrjänen, Uusimaa 2019

11.15 Lounas

12.15 Uuden kunnan talous: Kuntaliiton jakoavain
erityisasiantuntija Mikko Mehtonen, Suomen Kuntaliitto

13.15 Kahvi

13.45 Omaisuuden siirto ja kompensatiojärjestely maakunta- ja soteuudistuksessa
kehittämispäällikkö Sari Korento, Suomen Kuntaliitto

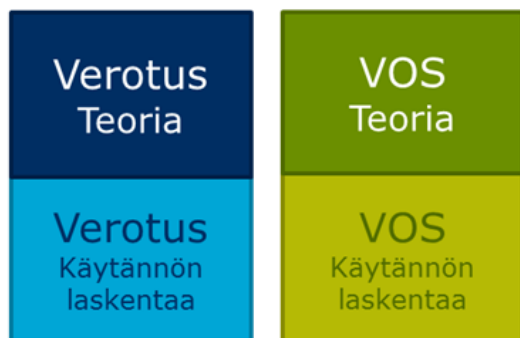
14.30 Kysymyksiä ja keskustelua

15.00 Tilaisuuden päätös

Perustietoa ja laskentaharjoituksia

FCG: Kunnan verotulot ja valtionosuudet -koulutus

13.-14.3.2018 Helsinki
22.-23.5.2018 Tampere
23.-24.8.2018 _____
11/2018 _____

- "Koulutus oli *käytännönläheistä*, käytiin konkreettisesti läpi lukuja ja taulukoita. Erittäin hyödyllinen koulutus."
- "Hyvä ja *vuorovaikutteinen*. Tehtävien tekeminen välissä toi *auttoi ymmärtämään*."
- "Hyvä ja käytännönläheinen koulutus, *syvensi ymmärrystä* asiasta."
- "*Pieni ryhmä* oli myös hyvä."
- "Todella *hyviä kouluttajia*. Osasivat asiansa."
- "Hyvä *perusteellinen* koulutus. Tällaisia koulutuksia lisää!"

Kuntaliiton Taloustorstai

- ajankohtaistietoa kuntien taloudesta

Taloustorstait keväällä 2018

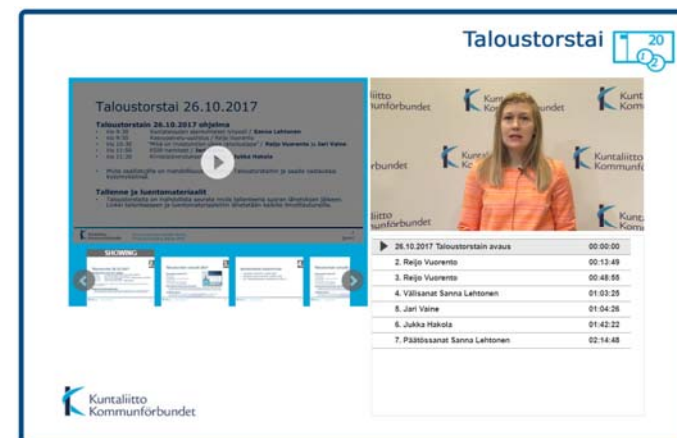
- To 11.1.2018
- To 9.2.2018 Taloustorstai LIVE
- To 22.3.2018
- To 3.5.2018
- To 14.6.2018

Jäikö edelliset Taloustorstait näkemättä?

- Ei hätää! Saat veloituksetta käyttöösi tallenteet ja luentomateriaalit edellisistä Taloustorstai-tilaisuuksista ilmoittautumalla jälkikäteen oheisten linkkien kautta.

Lisätietoja antavat:

- kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen,
sanna.lehtonen@kuntaliitto.fi , p. 050 575 9090
- tutkimussihteerit Tuija Valkeinen,
tuija.valkeinen@kuntaliitto.fi , p. 050 548 1440

Julkisen talouden suunnitelma

Taloustorstai 22.3.2018
@MinnaPunakallio
pääekonomisti

Julkisen talouden suunnitelma 2019-2022 julkaistaan 13.4.2018

- <http://vm.fi/valtion-talouden-kehykset>
- Samaan aikaan julki myös:

Kuntatalousohjelma 2018–2021

Kevät 2017

Valtiovarainministeriön julkaisu – 19a/2017

Kunta-asiat

Taloudellinen katsaus

Kevät 2017

Valtiovarainministeriön julkaisu – 17a/2017

Talousnäkymät

Peruspalvelujen tila -raportti 2016, osa I

Kuntatalouden ja -hallinnon
neuvottelukunta

Valtiovarainministeriön julkaisu – 9/2016

Kunta-asiat

JTS rakennetaan aikaisempaa valoisammalle talousuralle

- Vielä viime keväänä VM arvioi v. 2019 BKT:n kasvavan 1,2 %, sen jälkeen 1,0 %
- Nyt esim. [Etlä](#) arvioi 2019 BKT-kasvuksi 2,4 %, sen jälkeen noin 2 %
- Kasvu kirittänyt verotuloja, mutta kikyn vuoksi alkuperäiset kasvuluvut pieniä
- Julkisen sektorin tasapainottuminen lähellä jo 2018
- Hyvä kehitys virittänyt vaatimuksia menojen kasvattamisesta, säästöistä luopumisesta ja tulopohjan heikennyksistä

Vaalikauden viimeinen kehys, uusia isoja linjauksia tulee niukasti

- VM-kanta julkistettu, lopulliset linjaukset tehdään kehysriihessä 10.-11.4.2018
- Sote/maku-valmistelu hallitsee loppukautta, myös yksittäisiä muita teemoja esillä
 - » Aktiivimalli, kannustimet, koulutuksen maksuttomuus, kokeilut, sähköpyörä, lukiot...
- Puheet sopeutuksesta ja esim. kuntien lisätehtävien kompensoimisesta tuntuvat hautautuneen hyvän suhdannekehityksen alle

Hallituskauden finanssipolitiikan säännöt

- Julkisen talouden suunnitelman rahoitusasematavoitteet 2019 mennessä:
 1. Valtiontalouden alijäämä korkeintaan $\frac{1}{2}$ suhteessa BKT:hen
 2. **Kuntatalouden alijäämä korkeintaan $\frac{1}{2}$ suhteessa BKT:hen**, mikä merkitsee runsaan miljardin euron sopeutustarvetta vaalikauden loppuun mennessä
 3. työeläkerahastojen ylijäämä noin 1 % suhteessa BKT:hen
 4. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema tasapainossa
- » Kuntatalouden menorajoite: vähintään -540 milj. €
 - Valtion tulee alentaa v. 2019 mennessä kuntatalouden toimintamenoja vähintään 540 milj. eurolla verrattuna hallituskautta edeltäneeseen ns. "tekniseen" julkisen talouden suunnitelmaan.
- Julkisen talouden alijäämä saa olla enintään 3 % ja velka enintään 60 prosenttia suhteessa BKT:een
- Julkisen talouden rakenteellisen rahoitusaseman muutoksen keskipitkän aikavälin tavoite (MTO): -0,5 % suhteessa BKT:een

Kuntiin vaikuttavat keskeisimmät päätökset 2019-

- [Kuntaliiton kehyskannanotto](#)
- Kiky-leikkaukset jatkuvat 2019, kikyn huomioiminen kustannustenjaon tarkistuksessa, kiky-säästöjen purkautuminen 2019/2020 ja kiky-hyötyjen jakaantuminen kuntiin ja maakuntiin 2020
- Hallitusohjelman ”säästölakien” häntiä 2019, muita lakiesityksiä, joiden kustannusvaikutukset eivät ole mukana kehyksessä
- Vos-indeksileikkaus 2019
- Verotuottomenetykset kompensoidaan kunnille 2019. Sen jälkeen tarvitaan uusi päätös.
- Yhteisvaikutus 2019 painuu reippaasti negatiiviseksi?

Uusi JTS ja kuntatalousohjelma päivittävät myös kuntien kehitysarvion

- Viime syksyllä kuntien kehitysarvio vahva
- Tilinpäätösarviot 2017
 - » Menokehitys pettymys
- Kuntasäästöt etenevät hitaasti, investointipaineet, tulopohjaan aukkoja
- Palkankorotukset 2018
- Hyvä suhdannekehitys tasoittaa hieman tilannetta?

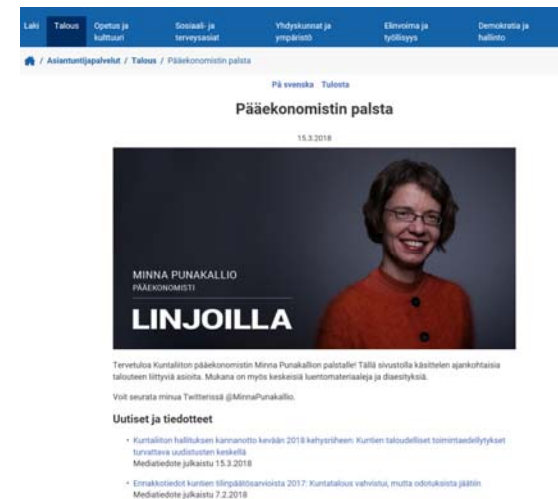

Lisätietoa: Neuvottelutuloksen kustannusvaikutukset

- Vuonna 2018 sopimuskorotukset ovat keskimäärin yhteensä 1,3 % ja vuonna 2019 keskimäärin 2,16 % eli yhteensä 3,46 %.
- Eri sopimusalat noudattavat pääsääntöisesti em. vuosittaista kustannusten jakoa. Kustannusten kokonaistaso on jokaisella sopimusallalla sopimuskauden aikana yhtä suuri. Lisäksi tammikuussa 2019 tulee paikalliseen tuloksellisuuteen perustuva kertaerä, joka on kaikki sopimusalat huomioiden keskimäärin noin 260 €.
- Vuosikeskiarvon muutos on vuonna 2018 keskimäärin 0,86 % ja vuonna 2019 keskimäärin 2,36 %.
- Erillisen tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutuksen arvioidaan olevan keskimäärin 0,67 % vuonna 2019.

Lisätietoa JTS-asioista löytyy

- Kuntaliiton tiedote kehysriihestä 11.4.2018
- Twitter, esim. @MinnaPunakallio
- Valtiovarainministeriön internet-sivut 13.4. lähtien
- Kuntaliiton talousasioiden nettisivut, mm. [pääekonomistin palsta](#)

Maakunta- ja sote-uudistuksen laskelmien päivitys 28.2.2018

Kuntaliiton Jakoavain -työkalu uuden kunnan talouden ennakkointiin

Taloustorstai, 22.3.
Mikko Mehtonen

Laskelma maakuntauudistuksen kuntatalousvaikutuksista (VM)

- <http://alueuudistus.fi/kuntien-valtionosuusjarjestelma> (julkaistu 28.2)
- Pohjana talousarviokysely (TA18,TS19)
 - » Siirtyvät kustannukset
 - » Veroprosentti -11,7 %-yksikköä
- Lopullinen laskelma 18 ja 19 toteuman mukaan

		Maks	22,50	10,79	-11,71	411	4 492	7	25	50	75	100	4 517
		Min	17,00	5,29	-11,71	113	-787	7	-25	-50	-75	-100	-887
		Vaihteluväli	5,50	5,50	0,00	298	5 279	0	50	100	150	200	5 405
		Mediaani	21,00	9,29	-11,71	161	97	7	25	50	57	57	133
							Nykyinen tasapaino	Tasapainon MUUTOS siirtymäkauteen: LOPULLINEN MUUTOS nykyiseen					LOPULLINEN UUSI TASAPAINO
		As.luku	Nykyinen kunnan	UUSI kunnan	Kunnallis-vero-%:n	Kunnallis-vero-%:n		v. 2020	v. 2021	v. 2022	v. 2023	v. 2024 >	v. 2024 >
		31.12.2017	vero-%	vero-%	muutos	tuotto	2 019	€/as	€/as	€/as	€/as	€/as	€/as
		ennuste	2019*	2019*	2019*	2 019	€/as	€/as	€/as	€/as	€/as	€/as	€/as
nro	Koko maa	5 495 333	19,88	8,17	-11,71	193	145	7	-3	-3	0	2	147
5	Alajärvi	9 822	21,75	10,04	-11,71	137	-21	7	25	50	75	78	57
9	Alavieska	2 620	21,50	9,79	-11,71	139	-96	7	25	50	75	100	4
10	Alavus	11 810	21,25	9,54	-11,71	140	78	7	25	50	75	100	178
16	Asikkala	8 291	20,75	9,04	-11,71	170	311	7	-25	-50	-75	-79	233
18	Askola	5 096	20,75	9,04	-11,71	183	25	7	25	50	75	100	125
19	Aura	4 007	21,75	10,04	-11,71	175	420	7	25	50	75	100	520
20	Akaa	16 945	21,75	10,04	-11,71	172	211	7	25	50	75	100	311
46	Enonkoski	1 436	21,00	9,29	-11,71	145	338	7	-25	-50	-75	-100	238
Muutosvaikutus kunnittain		Muutosvaikutus_kuntaryhmittäin						Tuloslaskelman muutos_kunnat				Valtionosuudet_VM	

UUSI TULOSLASKELMA:													
			Jäljelle	Kunnallis-	Kiinteistö-	Yhteisövero	VOS	VOS	VOS,	VOS	Rahoitus-	Verotus-	Uusi
	Maa-	As.luku	jäävien teht.	vero	vero		VM	VM	muutosraj.	OKM, 2018	erät	kust.	Tasapaino
	kunta	31.12.2017	nettokust.	(tuja-malli)				luhangan ja	(40 %:n oma-	(ennakko)	TA2019	alenema	Uusi
ro	Alue	ennakko					2 342 445 133	ypäjän	vastuu)			(hyöty)	euroa
	Koko maa	5 495 333	13 784 988 781	8 660 539 578	1 850 000 000	1 458 770 962	2 352 007 012	-9 561 880	0	-85 399 765	325 288 000	70 000 000	€ /as.
5	Alajärvi	14	9 822	27 422 199	13 462 623	2 219 629	1 632 413	9 549 486	-17 090	149 407	1 144 765	-265 000	558 453
9	Alavieska	17	2 620	6 280 439	3 559 662	541 857	203 946	2 963 393	-4 559	-207 936	-559 170	-71 000	171 790
10	Alavus	14	11 810	26 279 725	15 747 537	2 855 248	1 802 703	10 385 371	-20 549	-1 813 240	-724 360	1 072 000	3 146 387
16	Asikkala	7	8 291	18 182 244	12 777 650	2 878 779	1 117 252	3 585 067	-14 426	415 133	-548 193	-195 000	1 930 135
18	Askola	1	5 096	12 402 208	8 407 785	1 184 255	767 704	4 073 175	-8 867	-912 605	-245 390	51 000	978 320
19	Aura	2	4 007	8 611 382	7 053 534	768 766	466 867	3 454 298	-6 972	-171 575	-647 945	-159 000	2 198 614
20	Akaa	6	16 945	34 577 459	29 207 766	3 435 792	1 232 997	11 657 906	-29 484	-2 386 538	-2 572 187	-162 000	6 017 365
46	Enonkoski	10	1 436	3 849 034	1 935 803	557 723	435 641	1 332 642	-2 499	169 665	-353 055	52 000	295 291
47	Enontekiö	19	1 878	6 541 822	2 573 178	868 193	296 966	3 453 506	-3 268	-125 584	64 079	0	605 102
49	Espoo	1	278 560	804 654 473	462 094 091	120 187 524	105 933 478	118 833 430	-484 694	54 351 655	-16 243 523	0	43 946 799
50	Eura	4	11 966	28 808 034	19 101 210	3 190 394	1 513 811	6 418 959	-20 820	1 238 193	-1 209 447	-148 000	1 418 870

NYKYINEN TULOSLASKELMA:

Toimintakate + poistot ja arvonal.	Kunnallisvero maksuunpano (nykyverojärj.)	Yhteisövero	VOS VM	Muut tulot (ei muutu)	2 015 vos-uud. siirtymä-tas. NETTO	Nykyinen Tasapaino euroa	Nykyinen Tasapaino €/as.	Tasapainon muutos pl. siirtymätasaus euroa	Tasapainon muutos €/as
31 381 534 000	19 718 978 643	2 047 914 385	8 324 320 714	2 089 888 235	24 399	799 543 578	145	37 111 549	7
65 206 000	26 437 733	2 291 684	33 164 898	3 099 394	-3 732	-208 560	-21	767 013	78
16 908 000	7 101 885	286 312	9 356 198	-88 313	-996	-250 922	-96	422 712	161
74 440 000	31 540 959	2 530 748	38 086 936	3 202 888	-4 488	926 019	78	2 220 368	188
46 198 000	27 013 915	1 568 468	18 058 106	2 135 586	-3 151	2 581 226	311	-651 091	-79
27 121 000	17 982 052	1 077 751	7 199 188	989 865	-1 936	129 792	25	848 527	167
19 493 000	14 132 028	655 417	6 424 653	-38 179	-1 523	1 682 442	420	516 171	129
		1 730 958	31 661 014	701 605	-6 439	3 579 263	211	2 438 102	144
		611 580	5 562 099	256 668	-546	485 300	338	-190 009	-132

Tuloslaskelman muutos_kunnat

Jakoavain

Mitä uutta?

Päivitetty 5.3

Jakoavaimen päivitykset

- Viimeisimmät siirtolaskelmat:
 - » Tuloslaskelma, nykykunta, siirtyvät jne.
- TPA17
- Uudet verotilitykset
- Painelaskelma (!)
- Sarakkeita lisätty (2020-2024)
- Kuviot vuodet 2020-2024
- Ennakolliset väestötiedot

Rahoituserät	1 072	0	1 072	1 072	1 072	1 072	1 072
siitä: Korkotuotot							
siitä: Osinkotuotot							
siitä: Muut rahoitustuotot							
siitä: Korkokulut							
siitä: Muut rahoituskulut							
VUOSIKATE	4 276		4 360	4 576	4 871	5 166	5 461
	100 %	0 %	100 %				
Poistot ja arvonalentumiset	-3 350	0	-3 350	-3 350	-3 350	-3 350	-3 350
Satunnaiset tuotot	0		0				
Satunnaiset kulut	0		0				
TILIKAUDEN TULOS	926		1 010	1 226	1 521	1 816	2 111
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0		0				
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0		0				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0		0				
TILIKAUDEN YLJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	926		1 010	1 226	1 521	1 816	2 111
Ylijäämä €/asukas	79		86	105	130	155	180

Painelaskelmat (VM)

- Toimintakatteen muutos-%
- Väestöennuste, uusi kunta -relevantit ikäryhmät
 - » päivähoito: 0-6 vuotiaat
 - » esiopetus: 6-vuotiaat
 - » perusopetus: 7-15 vuotiaat
 - » muut palvelut: 0-100 vuotiaat
- Yksikkökustannus, väestöennuste
- Lineaarinen kasvu (pl. "Tuottavuustekijä")
- Kuntatalousohjelman hintamuutosennuste

Muita asioita

- Lopulliset kustannukset toteumatiedon perusteella
- Koulutustilaisuus kuntatalolla 16.4
- Yhteiset hallintokustannusten vyörytyssäännöt
- JHS-Kustannuslaskenta
- Lakisääteisyys

Talousraportointi uudistuu

JHS-suositukset

Automaattisen talousraportoinnin koulutukset

Ammatillisen koulutuksen tiedonkeruun pilotti

Kerava Kuntatieto-ohjelman pilottina

Tiedolla johtamisen verkostohanke kunnille

Taloustorstai, 22.3.2018
Minnamaria Korhonen

JHS-suositukset

- Valmiit
 - » JHS 192 Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelo (päivitys tulossa)
 - » JHS 194 Kuntien XBRL-taksonomian päivitys ja laajennus maakuntiin (päivitys käynnissä)
 - » JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja –suunnitelma
 - » JHS 200 Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus (päivitys tulossa)
- Palautekierrokselle lähdössä
 - » Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi

JHS-suositukset

- 1. palautekierros päättynyt
 - » Kuntien ja kuntayhtymien kustannuslaskenta
 - » Maakuntien kustannuslaskenta
- 2. palautekierros päättynyt
 - » Maakuntien palveluluokitus
 - » Maakuntien tililuettelo
 - » Maakuntien talousarvio ja -suunnitelma
 - » Maakuntien taloustietojen raportointi

Automaattisen talousraportoinnin koulutusohjelma

- » 11.-12.4.2018 Jyväskylä
- » 18.–19.4.2018 Rovaniemi
- » 16.–17.5.2018 Lappeenranta
- » 23.–24.5.2018 Helsinki
- Ilmoittautuminen Tilastokeskuksen sivuilta.
- <http://www.stat.fi/tup/koulutus/talousraportoinnin-koulutusohjelma.html>

Ammatillisen koulutuksen tiedonkeruu, pilotti, ideavaiheessa

- Tavoitteena saada ammatillisen koulutuksen kustannustiedonkeruu osaksi muuta kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointia.
- Suunnitellaan kuntien, kuntayhtymien, OPH:n, OKM:n ja Kuntaliiton yhteistyönä.

Kerava Kuntatieto-ohjelman pilottina

- Keravan tuotteet kohdistettiin JHS-palveluluokille.
- Sisäisestä raportoinnista johdettiin ulkoinen raportointi.
- Pilotin tuotokset ([JulkiCT wikissä](#))
 - » Kustannuslaskennan kuvaus
 - » Palveluluokituksen jalkautusoppaan tiivistelmä
 - » Käsitelmä, Tietomalli, Sanastot

Muutos on mahdollisuus

- Talousraportoinnin uudistuminen edellyttää valmistautumista.
- Muutos ei ole vain pakko, vaan mahdollisuus
 - » kehittää johtamista ja raportointia
 - » parantaa palveluita kuntalaisille
 - » saada aikaa säästöjä
 - » vertailla järjestämistapoja ja tehdä tietoisia valintoja

Tiedolla johtamisen verkostohanke kunnille (FCG)

- Tavoitteena toteuttaa talousraportoinnin muutos kunnan sisäiset johtamis- ja raportointitarpeet huomioiden.
- Aamukahvitilaisuus 23.3.2018 klo 8.30-10.30
Myös etäosallistumismahdollisuus.
- Lisätietoja ja ilmoittautuminen:
minnamaria.korhonen@kuntaliitto.fi

Kuntaliiton veroennuste

Taloustorstai 22.3.2018
Jukka Hakola

Kuntaliiton veroennustekehikko 1.3.2018

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO				KOKO MAA , Milj. €		
VEROVUOSI	2016	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**
Ansiotulo - vähennykset	100 334	101 010	103 850	106 670	112 060	116 170
Tuloveroprosentti, painotettu ka	19,85	19,90	19,86	19,86	8,15	8,15
VERO (Tulon perusteella)	19 920	20 099	20 623	21 183	9 131	9 466
Työtulovähennys	812	1 010	1 130	1 100	70	70
Muut vähenn. verosta	323	249	213	203	31	26
Vähenn. verosta yhteensä	1 135	1 259	1 343	1 303	101	96
MAKSETTAVA VERO	18 785	18 840	19 280	19 880	9 030	9 370
<i>Muutos %</i>	<i>0,8</i>	<i>0,3</i>	<i>2,3</i>	<i>3,1</i>	<i>-54,6</i>	<i>3,8</i>
TILITYKSET YHTEENSÄ	18 891	18 903	19 140	19 850	9 730	9 470
<i>Muutos %</i>	<i>2,0</i>	<i>0,1</i>	<i>1,3</i>	<i>3,7</i>	<i>-51,0</i>	<i>-2,7</i>

Kuntaliiton veroennustekehikko 1.3.2018

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ				KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2016	2017	2018**	2019**	2020**	2021**
Verolaji						
Kunnallisvero	18 891	18 903	19 140	19 850	9 730	9 470
Muutos %	2,0	0,1	1,3	3,7	-51,0	-2,7
Yhteisövero	1 538	1 869	1 860	1 980	1 590	1 550
Muutos %	-6,3	21,5	-0,5	6,5	-19,7	-2,5
Kiinteistövero	1 670	1 774	1 820	1 850	1 880	1 920
Muutos %	4,1	6,3	2,6	1,6	1,6	2,1
VEROTULOSSI KIRJATTAVA	22 098	22 546	22 820	23 680	13 200	12 940
Muutos %	1,5	2,0	1,2	3,8	-44,3	-2,0

Muuta huomioitavaa:

- Tilitysten kehitysprosentit alkuvuonna ei täysin vertailukelpoisia:
 - » Viime vuonna alkuvuoden tilitysten jaksotus ei teknisistä syistä ollut normaali
 - » Yhteisöverossa siirryttiin ennakontäydennysmaksuista lisäennakkojärjestelmään
 - Aikaisti tilikaudelta -31.12.2017 maksettujen ennakoiden tilityspäivää toukokuulta helmikuulle
- Seuraava päivitys huhti-toukokuussa huomioiden kehysriihen ratkaisut, tulokehitystilasto ja uudet ennusteet ja veroprosentin alennus

Korkojen vähennysoikeus ja julkiset infrahankkeet

EU-direktiivin toimeenpanon vaikutukset
kuntakonserneihin ja yhtiöihin

Korkojen vähennysoikeuden rajoittaminen

- DIREKTIIVI (EU) 2016/1164, annettu 12.7.2016, sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta
- Jäsenvaltioiden on julkaistava lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31.12.2018.
- Sovellettava 1.1.2019 alkaen
- Kansallinen luonnos oli lausuntokierroksella alkukevästä

Direktiivin soveltamisala

1 artikla

Tätä direktiiviä **sovelletaan kaikkiin verovelvollisiin, jotka ovat yhteisöverovelvollisia** yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, mukaan lukien sellaisten yksiköiden yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa olevat kiinteät toimipaikat, joiden verotuksellinen kotipaikka on kolmannessa maassa.

Koron vähennysoikeutta rajoittava sääntö

4 artikla

Ylimenevät* vieraan pääoman menot ovat vähennyskelpoisia sinä verokautena, jona ne kertyvät, mutta vain 30 prosenttiin** asti verovelvollisen tuloksesta ennen korkoja, veroja, poistoja ja kuoletuksia ('EBITDA').

* Määrä, joka ylittää veronalaiset korkotulot

**Voidaan kuitenkin myöntää oikeus vähentää 3 milj. euroon saakka

Huom. Koskee kaikkia korkomenoja, ei ainoastaan etuyhteyskorkoja

Huom. Jäsenvaltiot voivat jättää soveltamisalan ulkopuolelle ennen 17.6.2016 otetut lainat

Kuntia koskeva erityiskohta

Artikla 4, alakohta 4

Jäsenvaltiot voivat jättää soveltamisalan ulkopuolelle ne ylimenevät vieraan pääoman menot, jotka kertyvät:

b) lainoista, joilla rahoitetaan pitkän aikavälin julkisia infrastruktuurihankkeita, jos hankkeen toteuttaja, vieraan pääoman menot, varat ja tulot ovat kaikki unionissa.

Ensimmäisen alakohdan b alakohtaa sovellettaessa pitkän aikavälin **julkisella infrastruktuurihankkeella tarkoitetaan hanketta, jolla tuotetaan, kehitetään, käytetään ja / tai ylläpidetään laajamittaista omaisuutta, jonka jäsenvaltio katsoo olevan yleisen edun mukainen.**

Lakiluonnoksen linjaukset

- Esityksessä lähdetty minitasoa tiukemmasta säätelystä
 - » Etuyhteyslainoista vähennyskelpoista 500.000 euroa ja sen ylittyessä max. 25 % EBITDAsta
 - » Rahalaitoslainoista vähennyskelpoista 3.000.000 euroa tai sen ylittyessä max. 25 % EBITDAsta
- Tasevapautussääntö esitetään poistettavaksi
- Siirtymäsäännöstä vanhoille lainoille ei esitetä
- Julkisten infrahankkeiden poikkeusta ei esitetty

Lausuntopalaute yleisesti

- Direktiivin vähimmäistasoa tiukempi sääntely ei perusteltua
- Siirtymäsäännökselle tarvetta
- Julkinen Infra-poikkeus tulisi säätää
- Erityiskysymyksenä esille nousi erityisesti:
 - » kunnallinen ja yleishyödyllinen asuntotuotanto
 - » Energia-alan suurinvestoinnit

Direktiivi jättää kansallista liikkumavaraa

Jos julkiset infrahankkeet jätetään
säätelyn ulkopuolelle:

Miten määritellään julkiset
infrastruktuurihankkeet?

Vrt. Ruotsissa on ajateltu, että julkiset palvelut (ml. yleishyödyllinen
asuntotuotanto) muodostavat julkisen infrastruktuuriverkoston.

Kuntaliiton esitys julkisten infrahankkeiden määrittelyksi

- Yhteisen edun mukaiseksi omaisuudeksi tulee määritellä laajasti julkisen tahon ylläpitämään palveluverkostoon liittyvää omaisuus kuten esimerkiksi koulu- ja sote-kiinteistöt, sosiaalinen asuntotuotanto, kunnallistekniikka ja -verkot
- Määrittely siitä, että mikä yleisen edun mukainen omaisuus on tarpeeksi laajamittaista, ei voi olla kovin suppea
- Määrittelyn tulee lähteä ennen kaikkea siitä, että investoinnin tarkoitus on lähtökohtaisesti parantaa yhteiskunnan ja sen asukkaiden elämää ja toimintaedellytyksiä sekä toisaalta tukea julkisten tehtävien hoitoa.

Mitä tarkoittaa kuntakonserneissa, jos julkisten infrahankkeiden poikkeusta ei säädetä?

- Sädökset joka tapauksessa voimaan 1.1.2019
- Tulee koskemaan kaikkia verovelvollisia yhteisöjä
 - » Erityisesti niitä, jotka toimivat pääomavaltaisella alalla ja vieraanpääoman osuus on suuri
 - Esim. Energia-ala, vesihuolto, asuntotuotanto, muut suuret yhtiömuodossa toteutetut investoinnit
 - » Jos kaikkia korkomenoja ei saa vähentää, lisää maksettavia veroja ja siten yhtiön kustannuksia

Kiitos mielenkiinnosta!

Jukka Hakola
Kehittämispäällikkö, verotus
jukka.hakola@kuntaliitto.fi
p. 050 411 7112

Kuntatalouden edunvalvonta muutoksessa

Taloustorstai 22.3.2018

Henrik Rainio, vs. johtaja
Kuntaliitto, kuntatalousyksikkö

Kuntatalouden edunvalvonta muutoksessa

- 1. Omaisuusjärjestelyt, kiinteistöt, vuokranmääritys, kompensatiosääntely.**
- 2. Siirtolaskelmien oikeellisuus, yksityiskohdat ja tilastotietojen tärkeys.**
- 3. Muutoksen suorat ja epäsuorat kustannukset kunnille, vaikutukset kuntien investointikykyyn, riskit.**
 - » Kuntatalouden terveystarkastus
 - » Uuden kunnan talouden ”simulointi”
- 4. Uuden vaalikauden 2019+ haasteet ja hallitusohjelmataavoitteet.**

Perustuslakivaliokunnan edellyttämä kompensaatiomalli

- ”Perustuslakivaliokunnan mielestä voimaannpanolaissa tulee *säädösperusteisesti* varmistaa, että kunnan omaisuuteen liittyviin omaisuusjärjestelyihin kytketään kunnan itsehallinnon turvaava kompensatiosääntely”.
- ”Kunnan itsehallinto on turvattava säädösperusteisesti esimerkiksi tilanteessa, jossa investointeja vaatineiden tilojen jääminen uudistuksen seurauksena käyttämättömiksi taikka jokin muu uudistukseen kytkeytyvä, mahdollisesti ennakoimatonkin peruste **vaarantaisi kuntien mahdollisuuksia päättää itsenäisesti taloudestaan**”.

VM:n linjaukset kompensatiomallista

- VM on esittänyt mallia, jossa
 - » Kunnalla on oikeus saada valtiolta avustusta, jos kunnan taloudellinen asema ja mahdollisuus päättää itsenäisesti taloudestaan olennaisesti vaarantuu.
 - » Kunnan taloudellista tilannetta ja mahdollisuutta päättää itsenäisesti taloudestaan arvioidaan **kokonaisuutena**. Huomioidaan omaisuuteen kohdistuneet välittömät kustannuksen ja **hyödyt**.
 - » Kustannusten ja hyötyjen merkitystä kunnan taloudelle arvioidaan niistä aiheutuvan **kunnallisveroprosentin olennaisen laskennallisen korotustarpeen perusteella**.

Kuntaliiton esittämä kompensatiomalli (1)

- **Kuntaliitto on esittänyt mallia, jossa**
 - » Kunnalle korvataan taloudellinen menetys, joka sille aiheutuu uudistuksen omaisuusjärjestelyjen johdosta.
 - » Omaisuusjärjestelyt sisältävät kaikki omaisuuslajit (mm. käyttöä vaille jäävät tilat kunnissa, maakunnille siirtyvän irtaimiston, kuntayhtymien peruspääomaosuudet).
 - » Raja-arvon ylittävä taloudellinen menetys käynnistäisi menettelyn, jossa tarkemmin arvioitaisiin menetyksen ja korvauksen todellinen määrä.
 - » Kunnat olisivat säädetyillä edellytyksillä oikeutettuja korvaukseen taloudellisesta asemastaan riippumatta.

Kuntaliiton esittämä kompensatiomalli (2)

- **Kuntaliiton malli sisältää kaksi vaihtoehtoista raja-arvoa, jotka laukaisevat kompensatiomenettelyn:**
 - » Vaihtoehto 1: Korvaus myönnetään, jos kunnan taloudellinen menetys on vähintään kolme miljoonaa euroa.
 - » Vaihtoehto 2: Korvaus myönnetään, jos kunnan menetys vastaa vähintään 0,25 prosenttiyksikön laskennallista korotustarvetta kunnan tuloveroprosenttiin.

Kuntaliiton esittämä kompensatiomalli (3)

Pienimmät raja-arvot	Raja-arvo, € (0,25 %-yks v. 2020)	Euroa / asukas	Suurimmat raja-arvot	Raja-arvo, € (0,25 %-yks v. 2020)	Euroa/asukas
Lestijärvi	26 000	32	Hyvinkää	2 520 000	54
Luhanka	26 000	34	Kotka	2 522 000	47
Merijärvi	31 000	27	Porvoo	2 795 000	56
Kivijärvi	35 000	30	Rovaniemi	2 866 000	46
Savukoski	37 000	35	Seinäjoki	2 935 000	47
Halsua	38 000	31	Joensuu	3 179 000	42
Pelkosenniemi	38 000	40	Hämeenlinna	3 325 000	49
Kustavi	39 000	43	Lappeenranta	3 361 000	46
Kannonkoski	44 000	31	Vaasa	3 372 000	50
Kyyjärvi	44 000	32	Pori	3 846 000	45
Hailuoto	45 000	45	Kouvola	3 935 000	46
Siikainen	45 000	30	Lahti	5 527 000	46
Karjajoki	47 000	35	Kuopio	5 530 000	47
Ristijärvi	48 000	36	Jyväskylä	6 438 000	46
Enonkoski	49 000	34	Turku	9 106 000	49
Oripää	51 000	37	Oulu	9 829 000	49
Rautavaara	51 000	30	Tampere	11 484 000	50
Multia	52 000	31	Vantaa	12 606 000	57
Tervo	52 000	32	Espoo	19 904 000	72
Kinnula	54 000	32	Helsinki	40 825 000	64

Sovelletaan
n 3. milj. €
rajaa

Kiitos!

Henrik Rainio
Vs. johtaja, kuntatalous
Kuntatalous
Suomen Kuntaliitto ry
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+ 358 50 596 9635
henrik.rainio@kuntaliitto.fi

